

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Decreta

Brant, Sebastian

[Basel], after 1. März 1499

Sessio tricesimaseptima et est revocatio protestationum conventionum
iuramentorum

[urn:nbn:de:bsz:31-313515](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-313515)

Sessio tricesimaseptima

riosam virginē dei genitricē mariā pueniente et operante diuini numis gratia singulari nūq̄ actualiter subiacuisse originali peccato / sed immunē semp̄ fuisse ab omni originali et actuali culpa sanctāq̄ immaculatā tanq̄ piā et cōsonā cultui ecclesiastico fidei catholice recte rationi et sacre scripture ab omnibus catholicis approbandū fore tenendam et amplexandā diffinimus et declaram⁹ / nulliq̄ de cetero licitū esse in cōtrarium p̄dicare seu docere / renouantes p̄terea institutionem de celebranda sancta eius cōceptione que tā p̄ romanā q̄ p̄ alias ecclesias seruo Idus decēbris antiqua et laudabili cōsuetudine celebratū statum⁹ et ordinamus eandē celebratē p̄fara die in omnibus ecclesijs monasterijs cōuentibus christiane religionis sub nomine conceptionis festiuis laudibus colendā esse / Lunctisq̄ fidelibus vere penitentibus et cōfessis ea die missarum solennijs centū primis aut̄ vel secundis vesp̄eris totidē / Sermoni vero verbi diuini de ea festiuitate interessentibus centū quinquaginta dies cōcessione p̄petuis temporibus duratura de iniunctis sibi penitentijs / hec sancta Synodus elargitur. Datū Basilee in Sessione nostra publica in maiori ecclesia Basiliē. solenniter celebrata .xv. Kalendas Decobris. Anno a natiuitate dñi Millesimoquadringentesimotricesimono.

¶ Sessio tricesimaseptima et est reuocatio protestationū conuentionum iuramentorum.

Sacro sancta generalis synodus Basiliē. in spiritu sancto legitime cōgregata vniuersalē ecclesiā representans ad futurā rei memoriā. Quoniā in ope necessario qd̄ fauente sup̄na gratia aggressi sumus in eligendo summū pontificē et prouidendo saluti ecclesie in gloriā omnipotentis dei nō solū querere oportet que ad ipsius operis cōsumationē p̄mouent / Veruetiā impedimenta tollere que felici p̄gressui rerū agēdarū aduersari aut̄ officere possunt vel quolibet cōtrahere vt̄ purius sincerius liberius ipsa electio summi pontificis fiat. Omnes et singulas p̄tationes que possunt puritati sinceritati et libertati et efficacit̄ eiusdem electionis et eligendi per sacrum conciliū summi pontificis obedientie plenarie obuiare. Necnon conuentiones pactones p̄missiones obligationes Iuramenta cōdicta intelligentias et impedimenta vbiq̄ q̄ qualitercumq̄ et per quoscumq̄ cuiuscumq̄ status gradus conditionis et p̄minentie etiā si imperiali regali cardinalatus archiep̄ali ducali aut̄ alta quacumq̄ ecclesiastica vel mūdana p̄sulgant dignitate in aduersū hui⁹ electionis factas et factas fiendas et fienda et habundanti damnat et reprobat et annullat. put̄ etiā de seipsis nulla nullusq̄ roboris vel momenti existant / Mandans sub obsecratione diuini iudicij et sub excommunicationis pena quā in cōtrarium faciēdo ip̄o

Sessio tricesimaseptima

facto incurranz ꝑcipiēs ne quis talia facere vel iam factis vñ aut eas
dem observare quouis modo ꝑsumat. Omnesq; et singulos ab hmoi
ꝑmissionibus et obligationibus quibuscūq; etiā iuramento vallatis
eadem sancta Synodus ad cautelā et ex habundāti absoluit et relaxat
at ꝑt ꝑt hec de facto ꝑcesserūt absolutos et relaxatos esse declarat. Da
tū Basilee in Sessione nostra publica in maiori ecclesia Basiliēsi. so
lenniter celebrata nono Kalēdas decēbris. Anno a natiuitate domini
millesimoquadringentesimotricefimonono.

¶ Aliud decretum eiusdem Sessionis de modo eligēdi sum
mum pontificem.

Sacrosancta generalis synodus Basiliēsi in spiritus sancto
legittime congregata vniuersalem ecclesiā rēpresentans / ad
futurā rei memoriā. Cōsolabit dñs syon et cōsolabit oēs iu
nas ei⁹ ait Esaiā ꝑpheta / et ponet desertū eius q̄si delicias
sollicitudinē eius quasi ortū dñi gaudiū et leticia inueniet
in ea / gratiarū actio et vox laudis. q̄ iam aspirante singulari gratia spi
ritus paracliti in ecclesia cōspicere speram⁹ et videre pastore bonū con
stituentū a dño sup familiā suā qui sapienti et fidei regimine releuet
ipsam ecclesiā a linguozib⁹ suis quos ex inutili et dānosa administra
tione bacenus ꝑpressa est. Et licet diuersis ꝑtibus diuersi modi super
electione romanoꝝ pontificū obseruati sint ꝑt necessitas et vtilitas
ecclesie exꝑosebar. Hunc tamen cura rei hui⁹ sub directione omnipo
tentis dei incūbit huic sancte Synodo congregate ꝑ reformatione ec
clesie et salute omnium fidelium in noie christi saluatoris qui ait / Ubi sūt
duo vel tres cōgregati in noie meo ibi ego sum in medio eorū. Et iam
post editior em salubrium decretoꝝ et sacrozū canonū atq; iustam de
positionē illius qui ipsos canones et decreta spernebat ac paruipende
bat sancte reformationi et restauratiōi legis diuine ac publice saluti ve
hementer obstitens. S̄p est virū talem querere a dño et cū beneplacit
to sue benignitatis eligere ꝑ quē desiderata cunctis gentib⁹ ipsa refo
rmatio atq; salutaris gubernatio ecclesie dei / in salutarē reducantur effe
ctū. Nam et singulariter futurū pastore incūbit bene regēdi necessitas
dñi recens exemplū sui ꝑdecessoris ob eius dānosum regimē electi an
te oculos positū habebit. Dudū quoq; in Sessione hui⁹ sacre Syno
di celebrata. xij. kalēdas Julij. Anno a natiuitate dñi Millesimoqua
dringentesimotricefimo secundo statutū fuit de electione romani pōti
ficis si sedem apostolicā hoc sedente cōcilio vacare cōtingeret in hunc
modū / Nec sancta Synodus decernit statuit atq; diffinit qđ in euen
tu vacationis sedis apostolice hoc sacro concilio durante electio sumi
pontificis in loco istius sacri cōcilij fiat. Et interdicit ne alibi celebret
In cōtrariū attemptata quavis auctoritate etiā si papali nō obstanti
bus quibuscunq; cōstitutionib⁹ editis vel edendis aut alijs in cōtrari
um faciēdo ac si de ipsis esset de verbo ad verbum faciēda mētio spe
m iij

Sessio tricesima septima

etialis aut iuramento firmata existant quibus ex certa sciētia derogat
et decernit nulla et irrita esse et nullius roboris vel momenti ipso iure
Contrarium vero facientes et attemptantes sint tam actiue q̄ pas-
siue quo ad electionem romani pontificis et quascunq; alias digni-
tates inhabiles et omnibus habitis dignitatibus perpetuo priuati et
infamie notam et excommunicationis sententiam incurrant ipso facto Quod
si forsitan aliqua de facto pretensa electio presumereetur tam electus p̄
tensus q̄ illi adherentes et cum pro tali gerentes supradictas penas
incurrant Absolutionem vero omnium et singulorum qui premissis
sententias aut aliquam earum incurrerint quoquo dicta sancta Sy-
nodus tantūmodo p̄terquā in mortis articulo sibi reseruat decernens
presens decretum ligare efficere vim et effectum habere et fortiri post
quadraginta dies continuo prime secuturos a die publicationis eius-
dem. Deinceps autem in nostro decreto septime Sessionis ordinatis
fuit quod in euentum predictum vacationis sedis apostolice hoc sedē
re generali concilio ante sexaginta dies a tempore ipsius vacationis
continue computandos ad electionem romane pontificis minime p̄-
cederetur/ que terminus sexaginta dierum postq̄ vacauit ipsa sedes
per depositionem Gabriels olim Eugenij pape quarti hec facta Sy-
nodus dixit expectandum Decretumq; a futuro illo termino electiones
romani pontificis in hoc sacro concilio esse fiendam modis et for-
mis per ipsum concilium declarandis prout in decreto nostro tricesi-
me quinte Sessionis plenius continetur. Cum aut iam post eiusdem
termini lapsum adhuc per plures dies ad electionem prefatam proce-
dere distulerimus ecclesiq; acerrimos dolores patiatur dum proela-
tur sedis apostolice diuturna vacatio Et differtur noui pastoris ele-
ctio/ ipse quoq; qui iustissime depositus est varijs artibus ecclesie con-
turbare conatur et apostolice sedis primatum nephanda presumptio-
ne tenere et occupare in graue scandalum ecclesie/ Et magnum peri-
culum fidei et religionis christiane qui pertinaciam suam in dies ma-
gis ac magis hominibus manifestando mense septembris proxime p̄-
terito horrendam infectiuā aduersus veritates fidei in hanc sanctā
Synodum eiusq; fautores et defensores promulgauit/ non correctio-
nem seu emendationem proferens sed omnem incorrigibilitatem et
pertinaciam ostendens atq; pprijs factis toti mundo manifestans
quod necesse est ecclesie catholice p̄uidenti et fideli pastore provide-
re qui eam a persecutionibus tam reprobi hominis defendat fidem-
q; conseruet ac iusticiā et veritates tueat animasq; p̄cioso christi san-
guine redemptas quas prefatus Gabriel seducere nitit̄ dirigat in vi-
am salutis/ Nam sicut res ipsa iudicat plura et maiora scandala in
dies euenient nisi per auxilium gratie dei de remedio prouideret opor-
tuno. Ad quod querendum et de idoneo pastore puidendū necessitas
fidei maxime nos impellit/ Volens itaq; tandem hec sancta Syno-

Sessio tricesima septima

Aus post maturam et longam expectationem et solvere debitum ob,
 sequi dno deo suo et saluti atq; necessitati ipsius ecclesie vt tenet pro,
 uidere ad laudem et gloriam beatissime trinitatis patris et filij et spi,
 ritus sancti Statuit decernit et declarat electiones romani pontificis
 fienda et celebranda esse p hac vice p hoc sacru conciliu Basilien. seu ei⁹
 auctoritate modis et formis infrascriptis. ¶ Et prio q vna cu dilecto
 ecclesie filio Ludouico tituli scilicet Cecelie scilicet romane ecclesie psbytero car,
 dinali sirolaten. vulgariter nūcupato p sente et psidente in h sacro co,
 alio. Et alijs ipsius sancte romane ecclesie cardinalibus q qui ante
 consummatam electionem futuri summi pontificis aduenerint et adbe,
 rentes huic sacro concilio eidem electioni interesse voluerint. Blij tam
 de prelati q ceteris honorabilibus ecclesiasticis vris in sacerdotio
 aut saltem diaconatus ordine constituti vsq; ad numerum triginta z
 duorum per eandem Synodum ad predictam electionem faciendam in
 nostra generali cōgregatione/ ac in Sessione publica nominadi et de
 putandi potestatem habeant/ prout scdm deum et conscientias suas
 eidem videbit hac vice libere eligendi summū pontificem auctori-
 te huius sancte Synodi ita vt ille absq; vlla exceptione ab vniuersali
 ecclesia summus pontifex habeat/ qui ab omnibus pdictis sic debent
 electus. Et cōsensum vt infra dicit p siterit Nec valeat electio nisi due
 partes predictorum in ipsum electum consenserint et conuenerint qui
 omnes pro hac vice eligere debentes tanto attentius/ sinceris menti/
 bus et expurgatis conscientijs idoneum et perutilem pastorem elige-
 re curent/ quāto ecclesiam in maioribus necessitatibus positam cōspi-
 ciunt. Ad solum deum oculos dirigentes/ qui in districissimo exami-
 ne de tanto z tam arduo negocio Ex quo pendet salus vniuersalis ec-
 clesie reddituri sunt rationem. Ordinat insuper statuit et decernit hec
 sancta Synodus q sēpradicti eligere debentes die sequente post no-
 minationem eorum in congregatione generali conuentant omnes in
 maiori ecclesia Basilien. in q missa z sermo solēnes celebrēt. Et fiat p
 ut de more fieri in die quādo intrat Lōclauē tenebit q; eodem die pu-
 blica sessio/ et ibi omnes suscipiant Eucharistie sacramētum/ ac iura/
 mētum prestent qd in vicesimatertia Sessione huius sancte Synodi
 extitit ordinatum/ Quibus peractis sine redeūdo in domos suas in-
 trent Conclauē ad hoc ordinatuz/ in domo huius ciuitatis Basilien.
 in qua sacra deputatio/ p cōibus teneri cōsuevit/ ad electionem huius
 celebrandā z cōsequēter p sntandū ac intmādū/ ceteraq; faciendū ob,
 seruādū et psequendū q in p snti decreto expssa sunt et q in ceteris hic
 nō expressis alia decreta huius sancte Synodi/ necnon alie constituti-
 ones et ordinatiōes videlicet tā in corpe iuris clause q; extrayagātes
 q hacten⁹ obseruari cōsueuerūt De cardinalib⁹ et alijs electorib⁹ ro-
 mani pōtificis statuit z decernit q omnia saluis expssis in pdicto de-

m usj

Sessio tricesimaseptima

creto volumus in suo robore permanere. Et etiā in p̄dictis ad eligendū
 p̄ hac vice deputatis et deputādis locū habere quēa dimodū de cardina-
 libz in p̄dictis decretis cōstitutōibz et ordinatōibz statutū et ordina-
 tum reperit. Sed nullū eisdē exp̄ssis quouis modo p̄iudiciū generari.
Electus autē in papā p̄ntata sibi electione si p̄sens in hac ciuitate
 fuerit/ p̄ aliquos ex ip̄is vel alios ad hoc habētes mandatū ab eis in p̄-
 sentia notarij Et saltē decem p̄sonarū requisitus/ teneat infra diem na-
 turale ab hora requisitionis cōsentire ac iurare modo et forma infer-
 us descriptis. Alioquin eius electio p̄fecta habeat. Volumus autem
 q̄ si cōtingeret ip̄m electū h̄mōi electionē nō acceptare seu ei nō cōsentire
 modo et forma et in tpe ordinatis q̄ p̄fati ad eligendū ordinati ad al-
 terius electionē p̄cedant priusq̄ creat cōclauē si p̄fatus electus in hac
 ciuitate fuerit/ Si vero fuerit extra ciuitatē eo casu infra triduij post
 noticiā habitā in cōcilio. Et per ip̄m cōciliū in cōgregatōe generali de-
 claratā de recusatōe p̄ electū facta iterū intrent cōclauē p̄ electōe alter-
 rius facienda omnibz modis et formis sicut superius dictū est. Et si q̄s
 ip̄soꝝ electoꝝ a tempore primi ingressus cōclaus in antea recederet a
 concilio vel decederet. Aut impedimentū haberet per q̄s non possit ele-
 ctioni interesse/ vel etiā cōclauē intrare noller alius loco eius surroget̄
 de eadē natiōe per ip̄os ad eligendū deputatos. Aut per maiore partē
 ip̄soꝝ qui habebit cōmunicare et iurare/ put p̄fati deputati aut maior
 pars ip̄soꝝ ordinauerit/ duretq̄ p̄tās oīuz et singuloꝝ p̄dictoꝝ absq̄
 noua deputatōe electoꝝ donec electio per eos faciēda realiter per con-
 sensum electi sortita fuerit effectū. Hanc autē formā et modū electionis
 approbat/ statuit/ ordinat/ et decernit hec sancta synodus p̄ hac vice et
 ad omnē scrupulū submouendū omnes et singulos in eadem synodo
 p̄ntes et venturos/ et qui ei adhibebūt quantū ad h̄mōi electionis opus
 et totale effectū ab omnibz sententijs excoicatiōis si quas forsan incur-
 rerint. Et quibuscūq̄ censur̄ a iure vel ab hōie generaliter vel speciali-
 ter/ etiā a cōcilijs generalibz vel sententijs pontificalibz p̄mulgar̄ absol-
 uit ip̄soꝝq̄ ad oēs actus in eadē synodo agēdos actiue vel passiue qua-
 tenus opus est habilitat et habiles esse declarat/ volens etiā vt specia-
 liter in omnibz ad eligendū deputatis aut deputādis vt p̄mittit̄ locum
 habeat cōstitutio Clemētis. v. que ordinat vt nullus ex cardinalibz cu-
 iuslibet excoicatiōis suspēnsionis et interdicti p̄textu a dicta electōe res-
 pellivaleat. Ceteris eiusdē cōciliij decretis in his que superius expressa
 nō sunt semp̄ saluis supplens ex certa scientia et plenitudine p̄tatis om-
 nes et singulos defectus si q̄ forsitā int̄. ruenerint in p̄missis ac etiā su-
 spēdēs oīa iura positiua in cōcilijs generalibz/ et a sūmis p̄ntificibz edi-
 ta et statuta et ordinatōe cōsuetudines et p̄uilegia quibuscūq̄ cōcessa/ et
 penas p̄tra quoscūq̄ ordinatas. Et eis derogans in q̄stū effectū p̄ntis
 decreti impedire possent quoquō in cōtrariuz facientibz nō obstantibz
 quibuscūq̄. P̄terea cum necessitas rerū et circūstātie temp̄is id ex-

Sessio tricesima septima

poscant / vt hec sacra synodus et ipse summus pontifex per dei gratiā in primo assumendus quā maxime vnū sint eadem charitate / z vnanimi cōsensu q̄ pluribz ad hec vigentibz rationibz ordinat z decernit / vt electus in summū pōtēficē priusq̄ aliquid graue in his que p̄tinēt ad administrationē papatus exerceat insignia coronatōis sue assumere debeat in loco huius sacri cōcilij ad quē si absens fuerit infra terminū sibi assigmandū per deputatos ad eligendū vel maiorem partem eorūdem venire teneatur.

¶ Forma cōsensūs professionis z iuramenti prestandi per ipsum electum in pontificem.

In nomine sancte z indiuidue trinitatis patris z filij z spūs sancti Ego. N. electus in papā omnipotēti deo / cuius ecclesiā suo p̄sidio regendā suscipio. Et beato Petro apostoloz principi corde z ore p̄fiteor q̄ diu in hac fragili vita cōstitutus fuero / me firmiter credere z tenere fidem catholicā s̄m traditionē apostolorū generalium cōciliorū z aliorū sanctorū patrū / maxime autē sacrorū octo concilioz vniuersaliū videlicet primi Nicēni / secūdi Constantinopolitani / tertij Ephesini / quarti Chalcedonen. quinti et sexti / item Constantinopolitani septimi / item Nicēni octauū quoq̄ Constantinopolitani / Hecnō Lateranen. Lugdunen. Tiēnen. Constantinien. z Basiliēn. generalium etiā cōciliorū et illā fidem vsq̄ ad animā z sanguinē cōfirmare / defensare z predicare / ritūq̄ pariter sacramentoz ecclesiasticoz ecclesie traditū omnimodo p̄sequi z obseruare polliceor / etiā fideliter laborare p̄ tuitiōe fidei catholice et extirpatōe heresum z errorū reformatiōe morū / executiōe z obseruatōe decretorū Constantinien. z Basiliēn. cōciliorū ac pace in populo christiana / no / iuro etiā p̄sequi celebratiōe cōciliorū generalium ac cōfirmatiōez electionū iuxta decreta sacri Basiliēn. cōcilij. Hanc autē p̄fessionem mea manu subscripsi / z tibi omnipotēti deo cum in die tremēdi iudicij rediditurus sum / de hoc z alijs meis operibz rationē pura mente sup̄ altare offero / quam in primo publico cōsistorio solēniter reperam. Datum vt supra patebit.

¶ Decretū inhibitiōis ne bona electi et eligentiū rapiant̄.

Sacrosancta etc. ad p̄petuā rei memoriā. Cum ea que lau-
dabiliter p̄ reprimēdo conatus malignantiū ordinata sunt nullatenus negligi deceat / sed potius diligenti seruari studio sacri canonē dudū in cōcilio Constantinien. editū aduersus illos qui bona electorū seu etiā eorū famabant / de nouo electi in summos pontifices rapere vellent / Innotuat hec sacra synodus sub h̄mōi tenore. Omnis eras ab adolecētia sua p̄na est ad malum. Ad id p̄fertim ad quod cupiditatis z auaricie stimulis incitatur / Sicut autē z facte sunt leges / z carū metu humana refrenēt audacia / itaq̄ sit inier improbos innocētia z refrenēt nocendī facultas. Cum itaq̄ nōnūq̄ euenisse cōperimus / quod electo Romano pōtēficē nō,

Sessio tricesima septima

Nulli sub p̄tēre p̄tēse cuiusdā abusive licētie res z bona sit electi qua si culmine duntaxat adepro falso p̄tēdentes occupanti cōcedi. Nēdū illius sic electi imo aliqñ n̄nullorū quos electos esse mēdaciter cōfingunt domos res z bona Cardinaliū aut electorū Romani pontificis z aliorū in loco cōclavis existentiū etiā violēter inuadūt/ recipiūt occupant z trāsportant lucrifacra existimantes/ ex quibz si p̄mitterent plura pericula/ scandala/ rapine/ furta/ z nōnunq̄z homicidia sequerent. Nos igit̄ tam scelerate temeritatis z audaciā viam p̄cludere/ et h̄mōi periculis z scandalis obuiare volētes/ p̄fatu dānantes sceleratū ab usum talia fieri hoc edicto p̄hibemus. Statuentes q̄ quicūq̄ cuiuscūq̄ status aut cōditionis existāt cōtra hoc p̄sūpsit attemptari aut ad hoc auxiliū cōsiliū vel fauorē p̄bere penas quas in violentos raptōres z occupatores h̄mōi iura atq̄ aplice z imperiales cōstituciones statuūt/ z eo ip̄o ex cōmunicatōis sententiā incurrant/ a qua nisi p̄ hanc sanctā synodū aut futurū Romanū Pontificē p̄ter q̄ in mortis articuloz facta satisfactiōe absolui nequeant/ z omni officio beneficio p̄uilegijs ac dignitate ecclesiastica z mūdāna feudisq̄z rebus alijs si que aut quas in Romana vel alijs ecclesijs obtinebit sit p̄uatus z in restabilis actiue z passiue existat. Libertas vero que in p̄missis culpabilis fuerit ecclesiastico subiacet interdico huic adijcētes sanctionē ut dñi temporales rector esq̄ z officiales ciuitatis vel loci vbi electiones romani pontificis cōtingerit celebranda vbi obseruatōe z executōe p̄fate cōstitutiōis opus est nos om̄ia singula p̄dicta agendū z exequēdū illis p̄sonis tam ecclesiasticis q̄ secularibz/ que postmodū in nostra cancellaria nominabunt plenā z liberā cōmittimus/ z cōcedim⁹ facultatem z potestatem decernentes litteras super hoc fieri cum censuris et alijs remedijs iuris etiam cum inuocatōe brachij secularis z clausulis opportunis. Datum vt supra.

In tempore electionis fiat audientia.

Sacro sancta etc. ad futurā rei memoriā. Ne variarū rerū occupatio actum salubrem electōis futuri pontificis impediat aut p̄turbet. Decernit hec sancta synodus vt ad tam necessariū z tam salubre electōis negotiū attentius p̄cedatur audientiā z omne causarū z litium exercitiūz in hac sacrosancto cōclio per audientiā camere a die quo deputati ad eligendū summum pontificē intrabūt cōclauē. Et deinceps ad publicatiōē electionis ipsius summi pontificis in diuina suspēda esse eademq̄ hoc p̄fati decreto suspendit et p̄hibet irritū decernens. et inane quicquid in cōtrariū fuerit attemptatū. Datum vt supra.